

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/3/2025
Identifikačné číslo spisu:	6317010171
Dátum vydania rozhodnutia:	19.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6317010171.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Emila Klemaniča na neverejnom zasadnutí s verejným vyhlásením rozsudku konanom 19. februára 2025 v Bratislave v trestnej veci obvinenej F. J. pre obzvlášť závažný zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona o dovolaní obvinenej F. J. podanom proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 5To/15/2020, z 22. júna 2021

rozhodol:

Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 5To/15/2020, z 22. júna 2021

b o l p o r u š e n ý z á k o n

v ustanoveniach § 15 Trestného zákona, § 17 Trestného zákona, § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona v neprospech obvinenej F. J..

Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 5To/15/2020, z 22. júna 2021.

Z r u š u j ú s a aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Krajskému súdu v Banskej Bystrici p r i k a z u j e , aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Brezno, sp. zn. 1T/75/2017, z 2. októbra 2019 bola obvinená F. J. uznaná za vinnú zo spáchania obzvlášť závažného zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa dopustila na tom skutkovom základe,

že:

„ako konateľka obchodnej spoločnosti Q., s. r. o., so sídlom J. X, E., IČO: XX XXX XXX, v mene predávajúceho, spoločnosti Q., s. r. o., dňa 30. júla 2009 na Notárskom úrade P. F. P., notárky so sídlom v E., Š. F. XX, podpísala s kupujúcim D. B., nar. XX. F. XXXX v E., trvale bytom E., R.. E.. Q. XXX/XX, kúpnu zmluvu, predmetom ktorej boli nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXXX vedenom Katastrálnym úradom B. B., Správa katastra E., obec E., katastrálne územie E., v podiele 1/1, a to parcelné číslo XXX/X o výmere 116 m² - zastavané plochy a nádvoria a súpisné číslo XXXX na parcele číslo XXX/X - stavby - Administratívno-bytový komplex 1. M. - X. O. a po podpise kúpnej zmluvy mala prevziať od kupujúceho hotovosť vo výške kúpnej ceny 215.760 Eur, ktorú do obchodnej spoločnosti Q., s. r. o., nevložila, pretože túto vôbec neprevzala napriek tomu, že kupujúcemu prevzatie tejto sumy podpísala na príjmovom a výdavkom bločku, pričom tak vedome porušila ustanovenie § 135a ods. 1 Obchodného zákonníka o povinnosti konateľov obchodných spoločností a svojim konaním tak spôsobila obchodnej spoločnosti Q. N., s. r. o., F. XX, E. (od 1. septembra 2015 zmena názvu spoločnosti, predtým Q., s. r. o.), škodu vo výške nie menej ako 215.760 Eur.“

Za to okresný súd menovanej podľa § 237 ods. 4 Trestného zákona, s prihliadnutím na § 36 písm. j) Trestného zákona, s poukazom na § 38 ods. 2, ods. 3, ods. 8 Trestného zákona a s použitím § 39 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona s odkazom na čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uložil trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky, na výkon ktorého obvinenú zaradil podľa § 48 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 Trestného zákona do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Okresný súd zároveň obvinenej uložil podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona ochranný dohľad vo výmere 1 (jeden) rok a podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázal poškodenú spoločnosť Q. N., s. r. o., E. s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací rozhodol na podklade odvolania podaného obvinenou rozsudkom, sp. zn. 5To/15/2020, z 22. júna 2021 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 3 Trestného poriadku zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu ako aj vo výroku o ochrannom opatrení a postupujúc podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvinenej uložil podľa § 237 ods. 4 Trestného zákona, s prihliadnutím na § 36 písm. j) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 39 ods. 1 Trestného zákona s odkazom na čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky, ktorého výkon menovanej podľa § 49 ods. 1 písm. a), resp. § 51 ods. 1 Trestného zákona podmienenčne odložil za súčasného uloženia probačného dohľadu nad správaním obvinenej v skúšobnej dobe podmienenčného odkladu výkonu trestu, ustanovenej podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona vo výmere 4 (štyri) roky; napokon odvolací súd uložil obvinenej Rusnákovej podľa § 51 ods. 2, ods. 4, písm. k) Trestného zákona povinnosť spočívajúcu v príkaze zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie.

Proti rozsudku krajského súdu podala obvinená F. J. dovolanie s poukazom na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. V dovolaní uviedla:

„...súdy vec nesprávne právne posúdili, keď opomenuli dôsledne vyhodnotiť postavenie obvinenej v čase, kedy malo ku skutku dôjsť, vo vzťahu k ustanoveniu § 237 ods. 1 Trestného zákona, podľa ktorého páchatelom trestného činu (prečinu či zločinu) môže byť len subjekt so špeciálnym postavením“. S poukazom na závery vyjadrené v R 28/1992 obvinená konštatovala, že „...postavenie osoby, ktorá má osobitne uložené povinnosti pri správe cudzieho majetku, musí podľa § 237 ods. 1 Trestného zákona musí vyplývať zo všeobecne záväzného právneho predpisu, právoplatného rozhodnutia súdu alebo zo zmluvy. Z takto vymedzenej skutkovej podstaty vyplýva, že ak osoba takéto postavenie, ktoré jej vyplýva zo všeobecne záväzného právneho predpisu, právoplatného rozhodnutia súdu alebo zo zmluvy stratí, čo je objektívne preukázateľný fakt, nemôže svojim konaním naplniť zákonné znaky skutkovej podstaty podľa § 237 ods. 1 Trestného zákona. Obvinenej sa kladie za vinu podpis kúpnej zmluvy na predaj nehnuteľnosti vo vlastníctve obchodnej spoločnosti 30. júla 2009 v

pozícii konateľa tejto spoločnosti, ako aj podpis príjmového pokladničného dokladu o prevzatí kúpnej ceny 215.760 Eur za predanú nehnuteľnosť napriek tomu, že túto neprevzala, a teda nevložila (lebo ani nemohla) do majetku obchodnej spoločnosti. Obvinená však už od 22. júla 2009 nebola konateľkou spoločnosti, za ktorú mala 30. júla 2009 uzatvárať kúpnu zmluvu o prevode nehnuteľností, ktorú skutočnosť osvedčuje verejná listina, výpis z obchodného registra spoločnosti Q. N., s. r. o. (vtedy Q., s. r. o.). Obvinená prostredníctvom obhajcu namietala, že v čase, kedy mala spáchať skutok, už objektívne (zo zákona - úpravy Obchodného zákonníka upravujúcej zánik funkcie konateľa) nemala špeciálne postavenie, ktoré vyžaduje § 237 ods. 1 Trestného zákona. Odvolací súd sa s týmto argumentom obhajoby nestotožnil, keď vychádzal z toho, že zmena údajov o funkcii konateľa bola vo vzťahu k tretím osobám účinná až od 22. septembra 2009, kedy boli údaje o zmene konateľa zverejnené v Obchodnom registri a tiež z toho, že sama obvinená konala pri podpise zmluvy v presvedčení, že konateľkou je. Toto ... je nesprávnym právnym posúdením § 237 ods. 1 Trestného zákona vo vzťahu k možnému páchatelovi tohto skutku ako špeciálneho subjektu. Objektom trestného činu je cudzí majetok vo vzťahu, ku ktorému musí mať páchatel osobitnú povinnosť; rozhodujúci je teda vzťah, objektívny, zákonom daný, obvinenej k obchodnej spoločnosti (v čase podpisu zmluvy) s obchodným menom Q., s. r. o., a nie k tretím osobám, s ktorými obvinená uzatvárala kúpnu zmluvu a v prospech ktorých vystavila potvrdenie o prevzatí kúpnej ceny, hoci kúpnu cenu neprevzala. Skutočnosť, že zánik funkcie konateľa bol zverejnený v Obchodnom vestníku až 22. septembra 2009 neznamena, že k zániku funkcie konateľa došlo k tomuto dátumu. V samotnom výpise z obchodného registra sa uvádza u obvinenej F. J. „Vznik funkcie: 8. augusta 2008; Skončenie funkcie: 22. júla 2009“. Zápis tohto údaju je vykonaný potom, ako prebehlo na súde konanie o zmene údajov v obchodnom registri, v rámci ktorého súd posúdil súlad listín predložených k zápisu údajov, ako aj súlad zapisovaných údajov so zákonom. Trestnoprávnu zodpovednosť obvinenej za porušovanie povinností pri správe cudzieho majetku nezakladá ani fakt, že hoci už konateľkou spoločnosti po formálnoprávnej stránke nebola, domnievala sa, že pri podpise zmluvy koná ako konateľka spoločnosti, nakoľko spoločnosť jej vzdanie sa funkcie konateľa nezobrala na vedomie na zasadnutí valného zhromaždenia. Obhajoba už pri podávaní odvolania poukazovala na to, že ak súd posúdil konanie osoby, ktorá v čase spáchania skutku objektívne už nie je konateľom spoločnosti, za porušenie povinností konateľa podľa § 135a Obchodného zákonníka, ktoré už osoba objektívne nemala a nemohla ich teda ani dodržať, ani porušiť, je extenzívnym výkladom § 237 ods. 1 Trestného poriadku, ktorý postup je nesprávnym právnym posúdením a porušením § 8 Trestného zákona ... ďalším pojmovým znakom skutkovej podstaty trestného činu podľa § 237 ods. 1 Trestného zákona je spôsobenie škody (cudzej) osobe, voči ktorej mal páchatel povinnosť (zákonnú, súdom určenú alebo zmluvnú) spravovať jej majetok ... zástupca poškodenej obchodnej spoločnosti ... vyhlásil, že žiadna škoda poškodenej spoločnosti nevznikla a náhradu škody si neuplatňuje. Ak súd napriek takémuto vyhláseniu zástupcu poškodeného uznal obvinenú za vinnú, je jeho rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení veci. Aj bez takéhoto vyhlásenia poškodeného súdu z dokazovania a zisteného skutkového stavu nevyvodili správne právne závery.

Dôkazy preukázali, že:

I. obvinená v čase podpisu kúpnej zmluvy už nebola konateľkou spoločnosti, a teda nemohla spoločnosť svojím konaním a právnymi úkonmi zaväzovať, a teda nemohla ani platne previesť vlastnícke právo k nehnuteľnosti na tretiu osobu; škodou nemôže byť strata vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, pretože k tej, napriek aktuálnemu zápisu na liste vlastníctva nedošlo, vlastnícke právo sa nepremlčuje a prechodu vlastníctva na kupujúceho bráni zásada nemo plus iuris, obvinená teda mohla podpisom kúpnej zmluvy zaviazat len samu seba, nie však spoločnosť;

II. obvinená v kúpnej zmluve uvedenú kúpnu cenu 215.760 Eur napriek podpisu príjmového dokladu od kupujúceho nikdy neprevzala; ak obvinená kúpnu cenu neprevzala, hoci podpísala príjmový doklad, nemohla spoločnosti spôsobiť škodu tým, že ju nevložila do majetku spoločnosti, obzvlášť nie v situácii, ak by podpisom zmluvy nemohla spôsobiť prevod vlastníckeho práva na tretiu osobu, keďže nekonala ako štatutárny zástupca spoločnosti, hoci sa domnievala, že konateľkou ešte je; naopak prevzatím kúpnej ceny by došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane obvinenej, pretože vlastnícke právo k nehnuteľnosti platne nepreviedla;

III. ak by malo byť škodou to, že hoci nedošlo k platnému uzatvoreniu kúpnej zmluvy, ale stále je na liste vlastníctva zapísaný iný vlastník než obchodná spoločnosť, za ktorú neplatne konala obvinená, tu obhajoba namietala nedostatok príčinnej súvislosti medzi následkom (zápisom tretej osoby) a konaním

obvinenej - z vykonaného dokazovania vyplynulo, že nová konateľka obchodnej spoločnosti ... bezodkladne vykonala právne kroky, aby sa zabránilo prevodu nehnuteľnosti na tretiu osobu a z nej na ďalšie osoby a na súd podala žalobu o určenie vlastníckeho práva, v tejto veci však bolo konanie zastavené v dôsledku nečinnosti samotnej poškodenej, na čo obvinená nemala dosah a nevedela tomu zabrániť, keďže už nebola konateľkou spoločnosti,

IV. obvinená nikdy neodovzdala žiadnym tretím osobám do užívania a držby predmetnú nehnuteľnosť, to urobila poškodená spoločnosť a osoby za ňu konajúce.

V kontexte vyššie uvedeného je konštatovanie poškodeného na verejnom zasadnutí, že mu škoda konaním poškodenej nevznikla nielen v súlade s vykonanými dôkazmi, ale aj vecne správne. V prípade trestných činov, kde je pojmovým znakom skutkovej podstaty spáchanie škody nasleduje okrem trestnoprávnej povinnosti aj občianskoprávna povinnosť odsúdeného nahradiť poškodenému škodu spôsobenú trestnou činnosťou. Okresný súd odkázal poškodenú spoločnosť ... s nárokom na náhradu škody na civilný proces, v ktorom však nemôže uspieť ohľadom nároku na zaplatenie kúpnej ceny ..., pretože v príčinnej súvislosti s konaním obvinenej táto škoda nie je. Úspešná by mohla byť ohľadom nákladov a trov právneho zastupovania súvisiacich s konaním o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, jej vydaním do užívania naspäť spoločnosti (aj keď užívanie spoločnosti tretími osobami obvinená nezavinila a nemôže zodpovedať za škodu s tým súvisiacu). Výsledok civilného sporového konania o náhradu škody spôsobenej trestnou činnosťou nemusí bezprostredne súvisieť s rozhodovaním súdov v trestnom konaní. Ak je však reálna výška škody v obrovskom nepomere ku škode, ktorá je kvalifikačným znakom skutkovej podstaty a na jej základe bola obvinená uznaná za vinnú podľa § 237 ods. 4 Trestného zákona, je posúdenie výšky škody v konaní nesprávnym právnym posúdením, ktoré zakladá dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Obvinená navrhuje, aby:

- dovolací súd postupom podľa § 382a Trestného poriadku rozhodol podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku a vyslovil rozsudkom porušenie zákona v neprospech obvinenej v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku,

- podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici ..., prípadne aj Okresného súdu Brezno ... a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.“

K dovolaniu menovanej sa vyjadril prokurátor v zásade nasledovne:

„Zastávam názor, že obžaloba (ešte pod sp. zn. 2Pv 390/14/6609) na obvinenú F. J. bola podaná dôvodne, na dostatočne zistených skutkových základoch, ktoré v rámci dokazovania na hlavných pojednávaniach súdu boli potvrdené, a ktoré tvorili základ konečného rozhodnutia súdu, resp. súdov. Dôvodnosť rozhodnutí súdov je objektívne a správne zdôvodnená v obsiahlych dôvodoch napadnutých rozsudkoch, a to chronologickým a logickým zdôvodnením, s ktorého obsahom je možné sa jednoznačne stotožniť. Z tohto dôvodu nie je potrebné opätovne citovať jednotlivé state napadnutých rozsudkov súdov. Pokiaľ sa odsúdená v dovolacích dôvodoch, v snahe narušiť objektívne vyhodnotenie získaných dôkazov zo strany súdu, domáha toho, že už v tom čase, keď podpísala kúpnu zmluvu, nebola konateľkou spoločnosti, a teda nemohla spáchať daný čin, dávam do pozornosti jej vyjadrenie z hlavného pojednávania na súde, keď uviedla citujem „Pri podpise zmluvy 30. júla 2009 túto zmluvu podpísala a konala v domnení, že je stále konateľom spoločnosti“. Túto skutočnosť pojal do odôvodnenia rozsudku aj prvostupňový súd (str. 5 ods. 4). Sama tak deklarovala a konala ako konateľka spoločnosti a v záujme spoločnosti, ktorú ako konateľka zastupovala. Navyše potvrdila, že nevedela, že bola na možnom valnom zhromaždení urobená zmena v osobe konateľa spoločnosti. Namietaná neexistencia špeciálneho subjektu na spáchanie žalovaného trestného činu, je vyvrátená špecifikovaním takéhoto subjektu nielen v skutkovej, ale aj v právnej vete, či už obžaloby ako aj rozsudku prvostupňového súdu, ktorý tieto okolnosti podrobne a správne vyhodnotil v odôvodnení rozsudku (str. 16 - 17). Pokiaľ sa dovolateľka domáha aj toho, že ona spoločnosti, ktorú zastupovala nespôsobila škodu, lebo nehnuteľnosť je naďalej vo vlastníctve spoločnosti, si dovoľím uviesť, že takýto stav je daný aktuálne, nie však v čase, kedy uzatvorila kúpnu zmluvu. Po jej podpise, a overení podpisov na notárskom úrade došlo k zmene vlastníckych vzťahov, ktoré boli neskôr validované inými rozhodnutiami súdov, v osobitných konaniach. Rozhodnutím o predaji nehnuteľnosti a podpisom kúpnej zmluvy došlo k odňatiu dispozičného práva pôvodného vlastníka, teda spoločnosti Q., s. r. o., a teda možnosti nakladania s ňou.

Ku neprevzatej sume za predaj nehnuteľnosti samotná odsúdená na hlavnom pojednávaní uviedla, že táto skutočnosť je pravdivá, dôverovala kupujúcim, že jej, resp. spoločnosti Q., s. r. o., kúpnu sumu vyplatia, avšak k tomu nedošlo. Mala pocit, že bola oklamaná. Jej výpoveď potvrdilo aj odborné vyjadrenie znalca z odboru elektrotechnika, riadiaca a výpočtová technika, z ktorého záverov je zrejmé, že vyhodnotením obsahu mobilného telefónu zn. Q. M. N., bielej farby, IMEI: XXXXXXXX-XXXXX-X, pamäťovej karty Q. F. X U. číslo XXXXXXXXXX L., SIM karty s označením XXXXXXXXXXB a SIM karty s označením XXXXXXXXXX, ktoré v tom čase používala obvinená F. J.. Zo záverov odborného vyjadrenia vyplýva, že teraz už odsúdená F. J.Á. formou SMS správ urgovala neuhradenú kúpnu cenu za nehnuteľnosť, ktorá je predmetom tohto konania, od D. B.. Samotný znalec túto skutočnosť potvrdil aj vo svojom výsluchu. Suma neuhradenej kúpnej ceny tvorí kvalifikačný znak konania odsúdenej F. J.. Vyššie uvedené skutočnosti vo svojom súhrne tvoria dostatočný podklad na správne rozhodnutie súdu, resp. súdov, a preto ich rozhodnutia možno považovať za správne a zákonné.

Z tohto dôvodu preto pokladám dovolanie odsúdenej F. J. za nedôvodné, a navrhujem ho v zmysle § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietnuť.“

Na vyjadrenie prokurátora k dovolaniu replikou reagovala obvinená, ktorá uviedla, že: „...obvinená v reakcii na vyjadrenie prokurátora uvádza, že toto v časti, kedy uvádza „...pokiaľ sa odsúdená v dovolacích dôvodoch, v snahe narušiť objektívne vyhodnotenie získaných dôkazov zo strany súdu, domáha toho, že už v tom čase, keď podpísala kúpnu zmluvu nebola konateľkou spoločnosti, a teda nemohla spáchať daný čin, dávam do pozornosti jej vyjadrenie z hlavného pojednávania na súde....“ len potvrdzuje právny názor, ktorý je podľa obvinenej nesprávnym právnym posúdením, čo obvinená podrobne zdôvodnila v bodoch 18 až 21 dovolania. Súčasne je vyjadrenie prokuratúry aj nepochopením právnej argumentácie obhajoby, pretože táto sa nesnaží, a pre odôvodnenie svojho právneho názoru ani nepotrebuje „narušiť objektívne vyhodnotenie dôkazov“ vo vzťahu k tomu, čo si o svojom postavení myslela, alebo nemyslela obvinená, teda či sa domnievala, že konateľkou je, alebo nie je, keď podpisovala zmluvu a príjmový doklad. Pre ustálenie, či obvinená naplnila zákonné znaky skutkovej podstaty podľa § 237 Trestného zákona (v dovolaní v bode 21 je v dôsledku písárskej chyby nesprávne uvedený Trestný poriadok), nie je relevantné, čo si o svojom postavení myslela obvinená, ale či takéto postavenie objektívne mala. Páchateľ trestného činu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku, spôsobí škodu tým, že poruší všeobecne záväzným právnym predpisom ustanovenú povinnosť alebo povinnosť uloženú právoplatným rozhodnutím súdu alebo vyplývajúcu zo zmluvy. Ak takúto povinnosť páchateľ v čase spáchania skutku nemá, nemôže ju porušiť, ani v prípade, ak by sa domnieval, že takúto povinnosť má, pretože v jeho prípade absentuje naplnenie zákonných znakov skutkovej podstaty podľa § 237 odsek 1 Trestného zákona. Nemožno súhlasiť ani s právnym názorom prokurátora vo vzťahu k namietanej neexistencii škody na strane spoločnosti stratou vlastníckeho práva, vyjadreným nasledovne „...pokiaľ sa dovoľateľka domáha aj toho, že ona spoločnosti, ktorú zastupovala nespôsobilá škodu, lebo nehnuteľnosť je naďalej vo vlastníctve spoločnosti, si dovoľím uviesť, že takýto stav je daný aktuálne, nie však čase, kedy uzatvorila kúpnu zmluvu. Po jej podpise, a overení podpisov na notárskom úrade došlo k zmene vlastníckych vzťahov, ktoré boli neskôr validované inými rozhodnutiami súdov, v osobitných konaniach. Rozhodnutím o predaji nehnuteľnosti a podpisom kúpnej zmluvy došlo k odňatiu dispozičného práva pôvodného vlastníka, teda spoločnosti Q., s. r. o., a teda možnosti nakladania s ňou“. V prvom rade je nutné uviesť, že nie je zrejmé, z čoho vychádza prokurátor, keď tvrdí, že námietka obvinenej, že nehnuteľnosť je stále vo vlastníctve údajne poškodenej spoločnosti, za ktorú konala obvinená pri podpise zmluvy, je aktuálna teraz, nie však v čase, kedy uzatvorila kúpnu zmluvu. Aj dnes, teda 7. marca 2022 je na liste vlastníctva číslo XXXXX pre katastrálne územie E., je zapísaný kupujúci z neplatne uzatvorenej kúpnej zmluvy pán D. B., narodený XX. F. XXXX, bytom E.. Q. X, XXX XX E.. Konštatovanie prokurátora vychádza z nedôslednej znalosti skutkového stavu. Stav navodený kúpnu zmluvou nebol do dnešného dňa validovaný žiadnym rozhodnutím súdu v civilných sporových konaniach, napriek tomu platí právna argumentácia obvinenej uvedená v dovolaní pod bodom 26 dovolania. Pán D. B. napriek zápisu na liste vlastníctva, sa vlastníkom nestal, pretože nadobudol vlastnícke práva od nevlastníka, od obvinenej, ktorá v čase podpisu zmluvy mohla zaväzovať len samu seba, nie však spoločnosť, ktorej konateľkou v tom čase už nebola. Neprevzatie kúpnej ceny, ako skutkový záver vyvedený súdmi z dokazovania obvinená nenamietala, naopak poukázala naň, ako na

dôležitý skutkový záver. Ak totiž nedošlo k zaplateniu kúpnej ceny zo strana D. B., o to menej je možné ho považovať za právoplatného vlastníka nehnuteľnosti, hoci je stále zapísaný na liste vlastníctva. Prokurátor sa nevyjadril k vyhláseniu zástupcu poškodeného na verejnom zasadnutí na krajskom súde o tom, že konaním obvinenej žiadna škoda nevznikla. Obvinená trvá na podanom dovolaní a jeho dôvodoch, a navrhuje, aby mu najvyšší súd v celom rozsahu vyhovel“. K tomu obvinená priložila výpis z listu vlastníctva č. XXXXX z 7. marca 2022.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 1Tdo/20/2022 z 26. apríla 2023 rozhodol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku tak, že dovolanie obvinenej F. J. odmietol.

Ústavný súd Slovenskej republiky Nálezom sp. zn. II. ÚS 328/2024 z 11. decembra 2024 rozhodol tak, že:

„1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Tdo/20/2022 z 26. apríla 2023 bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Tdo/20/2022 z 26. apríla 2023 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť sťažovateľke trovy konania 799,36 eur a zaplatiť ich právnej zástupkyni sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

V odôvodnení svojho Nálezu ústavný súd okrem iného vysvetlil:

„12. V okolnostiach sťažovateľkinej veci je celkom zrejmé, že takýmto hmotnoprávnym ustanovením, ktoré malo vplyv na právne posúdenie skutku (pričom jeho aplikácia, resp. v prvom rade interpretácia predstavovala vlastne predbežnú otázku, ktorú bolo potrebné primárne zodpovedať), boli príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka normujúce povinnosti súvisiace s funkciou konateľa obchodnej spoločnosti. Dotknutá skutková podstata trestného činu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa ustanovení § 237 Trestného zákona totiž predstavuje tzv. blanketovú skutkovú podstatu, ktorá vyjadruje svoje znaky nielen vlastným opisom, ale je k nej pridaná aj blanketa odkazujúca na iné všeobecne záväzné právne predpisy normujúce povinnosti subjektov súvisiace s opatrovaním alebo spravovaním cudzieho majetku.

13. Riešeniu predbežnej otázky vo veci sťažovateľky tak zodpovedala interpretácia dotknutých ustanovení Obchodného zákonníka normujúcich povinnosti štatutárneho orgánu obchodnej spoločnosti pri opatrovaní a spravovaní jej majetku, konkrétne povinnosti prislúchajúce subjektu vo funkcii konateľa obchodnej spoločnosti obsiahnuté v príslušných ustanoveniach Obchodného zákonníka. Ťažiskovou bola teda právna (interpretačná) otázka, či konanie sťažovateľky predstavovalo porušenie niektorej z katalógu vymedzených povinností, resp. či možno povinnosť, ktorej porušenie by zodpovedalo vymedzenému konaniu sťažovateľky kladenému jej za vinu, z niektorého z ustanovení Obchodného zákonníka vyvodit'. Išlo tak o interpretáciu relevantných ustanovení Obchodného zákonníka.

14. Je tak celkom jednoznačné, že vo veci sťažovateľky, pokiaľ išlo o prezentovanú dovoláciu argumentáciu sústredenú na tvrdenie, že v čase skutku už nebola konateľkou dotknutej obchodnej spoločnosti, nešlo o hodnotenie výsledkov dokazovania. V skutočnosti išlo o interpretáciu a následnú aplikáciu ustanovení hmotnoprávneho predpisu (Obchodného zákonníka) majúcich priamy vzťah k právnemu posúdeniu skutku z titulu existencie blanketovej skutkovej podstaty odkazujúcej v okolnostiach prípadu sťažovateľky na príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka normujúce povinnosti vyplývajúce z konateľskej funkcie v obchodnej spoločnosti.

15. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka v rámci formulovaného dovolacieho dôvodu uplatnila príliehavú argumentáciu o nesprávnom použití hmotnoprávneho ustanovenia - v podstate išlo o príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka regulujúce povinnosti týkajúce sa správy a opatrovania majetku obchodnej spoločnosti v súvislosti s konateľskou funkciou - na ktoré odkazovala blanketa ustanovení § 237 Trestného zákona, ktorú nastolenú otázku bol najvyšší súd povinný zodpovedať. Najvyšší súd však s odkazom na tvrdenie, že argumentácia sťažovateľky predstavuje námietku skutkových zistení ustálených v skutkovej vete prvostupňového rozsudku, nastolenú otázku odmietol riešiť.

17. Už v minulosti ústavný súd judikoval, že z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať prípustnosť dovolania a

vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Podmienkou je, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná ani formalistická a aby bola čo najustálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010). Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

18. Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd podmienky na prieskum dovolaním napadnutého rozhodnutia vyložil formalisticky, kde musí ústavný súd odmietnuť stanovisko, ktoré najvyšší súd v namietanom rozhodnutí formuloval a v ktorom tvrdí, že je oprávnený pri posúdení otázky správnosti právneho posúdenia skutku, resp. správnosti použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia v tom-ktorom konkrétnom prípade obmedziť sa výlučne na obsah skutkovej vety rozsudku a ignorovať skutkové zistenia jasne prezentované v odôvodnení súdneho rozhodnutia. Pokiaľ by bolo takéto stanovisko prijaté za správne, v praxi by, v teoretickej rovine, mohli byť v dovolacom konaní aprobované aj extrémne excesy, keď by napr. vykonaným dokazovaním ustálené čiastkové skutkové zistenia obsiahnuté v odôvodnení súdneho rozhodnutia jednoznačne hovorili o spôsobení následku smrti pri súčasne zistenom úmysle spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví (nie smrť), čo zodpovedá právnej kvalifikácii zabitia, avšak v skutkovej vete rozsudku by všeobecný súd formuloval skutkový záver o tom, že došlo k úmyselnému usmrteniu obete, čo zodpovedá právnej kvalifikácii vraždy.

19. Zistenia prezentované v predchádzajúcich bodoch odôvodnenia tohto rozhodnutia vedú ústavný súd k záveru o porušení základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným rozhodnutím najvyššieho súdu, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu“.

+ + +

Po rozhodnutí ústavného súdu sa predmetná vec dostala do štádia dovolacieho konania v rámci ktorého najvyšší súd zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), že obvinená pred jeho podaním využila svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že dovolanie obvinenej F. J. je dôvodné, pretože je naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu, je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštalácie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je možné

chápať ako druhú, „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu nižšieho stupňa.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu. Nesprávnosť zisteného skutku v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) časť vety za bodkočiarkou Trestného poriadku nemožno konštatovať, ak si okolnosti uvedené v skutkovej vete výroku odsudzujúceho rozsudku navzájom odporujú. Dotknutý dovolací dôvod je v takom prípade splnený, ak niektorá z odporujúcich si okolností odôvodňuje použitie inej než preskúmvanej právnej kvalifikácie skutku.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod..

V zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, je dovolací súd viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižšej inštancie, pričom nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania skôr vo veci konajúce a rozhodujúce súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu. To znamená, že v dovolacom konaní iniciovanom obvineným niet právne významného priestoru pre ďalšiu obhajobnú argumentáciu charakteru typického pre konanie pred súdom prvého stupňa, resp. pre odvolacie konanie.

Najvyšší súd v predchádzajúcom rozhodnutí (zrušenom ústavným súdom) vyslovil: „Preto ak obvinená argumentuje tým, že v čase skutku nebola konateľkou (hoci má aj pravdu), pre najvyšší súd je záväzná, znenie skutku, z ktorého vyplýva, že spáchala trestný čin ako konateľka. Najvyšší súd je znením skutku plne viazaný a v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku tak nemôže na podklade dôkazov v spise, inak ako súdy nižších stupňov vysloviť, že v čase činu skutočne konateľkou nebola, pretože to by predpokladalo zásah do skutkových zistení súdov nižších stupňov. Dovolací súd by sa mohol týmito dovolacími námietkami zaoberať len vtedy, ak by dovolanie podal minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku čo sa nestalo“.

Ústavný súd v bode 18. Nálezu vysvetlil, že išlo o nesprávny formalistický postup.

Najvyšší súd poznamenáva, že formalistický prístup (aj pri extrémnych excesoch) má svoj význam v prípadoch keď náprava pochybenia pred všeobecnými súdmi je stále možná. V dovolacom konaní obzvlášť, keďže ide o mimoriadny opravný prostriedok s nevyhnutnou prítomnosťou práva znalého obhajcu. V predmetnej veci mala a mohla byť náprava dosiahnutá tým, že by obvinená podala podnet ministrovi spravodlivosti na podanie dovolania a práve takéto „ministerské dovolanie“ otvára cestu dovolaciemu súdu k prieskumu samotného skutku z hľadiska skutkových okolností prípadu. Obvinená tak v štruktúre možných opravných prostriedkov nevyužila možnosť podať podnet ministrovi spravodlivosti na podanie dovolania z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, a tak vynechala zo štruktúry opravných prostriedkov jeden z nich, ktorý mal predchádzať ústavnej sťažnosti a nahradila ho rovno ústavnou sťažnosťou. Formalizmus pre takéto prípady je doslova nevyhnutný - zákonom predpokladaný, pretože inak sa najvyšší súd stane skutkovým súdom - druhým odvolacím súdom v každom prípade dovolania podaného obvineným. Obvinení by tak mohli obchádzať ministra spravodlivosti a ustanovenie § 371 ods. 3 Trestného poriadku by v drvivej väčšine prípadov stratilo zmysel a opodstatnenie.

Pre prípad dilemy, či je obvinený oprávnený podať podnet ministrovi spravodlivosti na podanie dovolania s ohľadom na znenie § 369 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku, podľa ktorej: Podnet môže podať osoba ktorej tento zákon nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1 Trestného poriadku, najvyšší súd poznamenáva, že obvinenému zákon síce priznáva právo na podanie dovolania ale len z dôvodov podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku nie však z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, ktoré oprávnenie prislúcha výlučne ministrovi a práve on ako jediný oprávnený subjekt môže z dovolacieho súdu „vytvoriť“ odvolací súd.

S ohľadom na uvedené bol prístup najvyššieho súdu v predchádzajúcom rozhodnutí formalistický, pričom ale najvyšší súd naznačil obvinenému ako má ďalej postupovať na str. 14 ods. 4 posledná veta ale i na str. 17 ods. 3 posledná veta uznesenia najvyššieho súdu.

Nakoľko ale ústavný súd vysvetlil dovolaciemu súdu, že posúdenie okolností, že obvinená už v čase skutku nebola konateľkou dotknutej obchodnej spoločnosti, neznamená hodnotenie výsledkov dokazovania, ale ide o interpretáciu a následnú aplikáciu ustanovení hmotného predpisu (Obchodného zákonníka) majúcich priamy vzťah k právnemu posúdeniu skutku z titulu blanketovej skutkovej podstaty odkazujúcej v okolnostiach prípadu sťažovateľky na príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka normujúce povinnosti vyplývajúce z konateľskej funkcie v obchodnej spoločnosti a preto sťažovateľka v dovolacom konaní uplatnila príliehavú argumentáciu o nesprávnom použití hmotnoprávneho ustanovenia..., najvyšší súd s pokorou prijíma záver ústavného súdu a bude sa nastolenou otázkou zaoberať.

Z vykonaného dokazovania celkom jednoznačne vyplýva, že obvinená v čase skutku - 30. júla 2009 už nebola konateľkou obchodnej spoločnosti Q., s. r. o. (k zániku tohto jej postavenia došlo 22. júla 2009).

Skutková podstata trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 Trestného zákona predpokladá, že páchatelom tohto trestného činu môže byť len špeciálny subjekt - osoba, ktorej bola všeobecne záväzným právnym predpisom, právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným spôsobom zverená opatera alebo správa cudzieho majetku. Obvinená v čase činu nespĺňala kritéria špeciálneho subjektu a preto sa nemohla dopustiť trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona tak ako to ustálili sudy nižších stupňov.

Okrem toho najvyšší súd zistil, že skutková veta v rozsudku okresného súdu (ale už aj v obžalobe) pre svoju nejednoznačnosť a neúplnosť by mohla zodpovedať inému trestnému činu, než pre aký bola obvinená uznaná za vinnú. Zo skutkovej vety totižto nevyplýva (a to ani pri benevolentnom pohľade), úmyselná forma zavinenia (subjektívna stránka skutkovej podstaty trestného činu) vo vzťahu k následku trestného činu - objektívna stránka skutkovej podstaty trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 Trestného zákona.

Trestný čin podľa § 237 Trestného zákona spácha ten

(1) Kto inému spôsobí malú škodu tým, že poruší všeobecne záväzným právnym predpisom ustanovenú povinnosť alebo povinnosť uloženú právoplatným rozhodnutím súdu alebo vyplývajúcu zo zmluvy opatrovať alebo spravovať cudzí majetok, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

(4) Odňatím slobody na desať rokov až pätnásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

a) a spôsobí ním škodu veľkého rozsahu, alebo

b) ako člen nebezpečného zoskupenia.

Z hľadiska subjektívnej stránky označeného trestného činu sa vyžaduje úmyselné zavinenie, pričom postačí aj nepriamy úmysel. Úmyselným zavinením musia byť pokryté všetky znaky skutkovej podstaty tohto trestného činu. To znamená, že úmysel sa musí vzťahovať nielen na konanie páchatel'a, ale aj na spôsobenie následku - škody. Páchatel' teda musí vedieť, že svojím konaním poruší chránený objekt

skutkovej podstaty trestného činu a musí byť minimálne uzrozumený s tým, že jeho konanie je spôsobilé objekt narušiť (nepriamy úmysel) a zároveň páchateľ musí vedieť a byť minimálne uzrozumený (nepriamy úmysel) s tým, že jeho konaním bude následok spôsobený - vznikne škoda na cudzom majetku.

Zo skutkovej vety v obžalobe i v rozsudku súdu prvého stupňa síce vyplýva, že obvinená F. J.A. konala úmyselne - podpísala kúpnu zmluvu a neprevzala peniaze, hoci prevzatie peňazí potvrdila svojim podpisom, ale nevyplýva z nej, že mala úmysel spôsobiť škodu obchodnej spoločnosti Q., s. r. o., E., resp. aspoň zrozumiteľné vyjadrenie, že vedela a minimálne bola uzrozumená s tým, že škoda tejto spoločnosti vznikne, resp. môže vzniknúť.

Výriešenie tejto otázky nemohol najvyšší súd nechať bez povšimnutia najmä preto, že prokurátor, ale najmä súd druhého stupňa a ich argumentácia v samotnej podstate vylučuje použitú právnu kvalifikáciu podľa § 237 Trestného zákona, a tak dokumentuje, že skutok v súčasnej podobe by mohol byť prípadne posúdený ako iný trestný čin.

Použitá právna veta (v tejto veci zo skutkovej podstaty trestného činu podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona) nemôže nahradiť nedostatok skutkovej vety, ak tá pripúšťa použitie inej právnej vety (zo skutkovej podstaty iného trestného činu), ktorá v konečnom dôsledku priliehavejšie a pre páchateľa priaznivejšie zodpovedá zistenému skutku - skutkovej vete. Ak nemožno úmyselné zavinenie, v tomto prípade vo vzťahu k následku, vyvodiť zo skutkovej vety a ani z odôvodnenia rozhodnutia súdu, ktoré dokonca odporuje skutkovej a právnej vete - právnej kvalifikácii trestného činu, nemôže byť táto otázka vykladaná v neprospech obvineného. Preto platí, že pokiaľ bol páchateľ uznaný za vinného zo spáchania trestného činu s konštatovaním, že všetky znaky skutkovej podstaty tohto trestného činu boli naplnené úmyselným zavinením, hoci skutok vykazuje znaky síce úmyselného trestného činu, ale pri spôsobení následku z nedbanlivosti išlo a ide o rozhodnutie nesprávne a v neprospech páchateľa.

Okresný súd sa k otázke zavinenia vyjadril jedným odsekom na strane 21 svojho rozsudku: „Obžalovaná pri páchaní trestnej činnosti uvedenej v obžalobe konala v tzv. nepriamom úmysle (§ 15 písm. b) Trestného zákona), pretože pri vykonávaní skutku uvedeného v obžalobe konala spôsobom uvedeným v § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona a vedela, že svojím konaním môže spôsobiť porušenie, alebo ohrozenie záujmu chráneného zákonom - cudzieho majetku/vlastníckeho práva, a pre prípad, že ho spôsobil, bola s tým uzrozumená“.

Krajský súd vo svojom rozsudku na strane 8 k otázke zavinenia ohľadom spôsobenia následku - škody vyslovil právne závery a použil argumenty preukazujúce zavinenie z nedbanlivosti a nie zavinenie úmyselné: „Skutočnosť, že sa obžalovaná spoliehala na to, že jej kupujúci v budúcnosti uhradí kúpnu cenu, však nemá žiadnu oporu v zákone a nemôže ju ani vyvinieť z trestnoprávnej zodpovednosti“.

Nielen že krajský súd vyslovil ako nespochybniteľný fakt, že obvinená J. sa spoliehala, že kúpna cena bude uhradená, čo je argument dokumentujúci vedomú nedbanlivosť (vedela a spoliehala sa), ale zároveň nesprávne vyslovil, že jej spoliehanie sa nemá oporu v zákone, čo je záver mylný. Zavinenie má oporu v ustanoveniach § 15 a § 16 Trestného zákona. Okrem toho krajský súd pripustil, že obvinená bola podvedená: „Pokiaľ aj bola uvedená do omylu konaním tretích osôb, v konaní nebolo preukázané, že by kúpnu zmluvu podpísala pod nátlakom, bez svojej slobodnej vôle“. Krajský súd opäť použil argument, ktorý vylučuje možnosť vysloviť, že obvinená Rusnáková mala úmysel spôsobiť spoločnosti Q., spol. s r. o., škodu. Ak totižto obvinená konala v dobrej viere, že kúpna cena bude vyplatená (spoliehala sa) a niekto ju v tom uviedol do omylu, len ťažko možno tvrdiť, že chcela, alebo bola minimálne uzrozumená s tým, že kupujúci kúpnu cenu nezaplatí - v tom bola predsa oklamaná - uvedená do omylu.

Napokon aj z vyjadrenia prokurátora k dovolaniu obvinenej možno vyvodiť, že pripustil ako fakt, že obvinená dôverovala kupujúcim, že kúpnu sumu vyplatia: „čo potvrdilo odborné vyjadrenie znalca o obsahu SMS správ, v ktorých urgovala neuhradenú cenu“. Ak prokurátor pripúšťa, že obvinená dôverovala kupujúcim, opäť ide o argument preukazujúci zavinenie z nedbanlivosti vo vzťahu k

následku.

Najvyšší súd poznamenáva, že trestný čin podľa § 237 Trestného zákona je úmyselným trestným činom, pričom úmyselné zavinenie sa musí vzťahovať na všetky znaky skutkovej podstaty tohto trestného činu, a teda nielen na konanie páchatel'a, ale aj na spôsobenie následku trestného činu. Tomuto záveru potom musí zodpovedať perfektné znenie skutkovej vety, z ktorého je bez pochybností možné vyvodit' nielen úmyselné konanie páchatel'a, ale aj jeho úmysel spôsobiť inému škodu.

Súčasnité znenie skutkovej vety síce preukazuje úmyselné konanie obvinenej J., nevyplýva z nej ale úmysel spôsobiť inému škodu. Zohľadniac právne závery a argumenty či už prokurátora, ale najmä krajského súdu, ktoré už teraz po rozhodnutí ústavného súdu môže najvyšší súd prehodnocovať, musí najvyšší súd vysloviť, že súdy nižších stupňov nesprávne kvalifikovali skutok ako trestný čin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona, pretože skutková veta a odôvodnenie jej právnej kvalifikácie by mohlo prípadne zodpovedať inému trestnému činu, a to trestnému činu, pri ktorom na spôsobenie následku uvedeného v kvalifikovanej skutkovej podstate trestného činu postačuje zavinenie z nedbanlivosti - § 18 písm. a) Trestného zákona.

Skutok uvedený už v obžalobe a následne i v rozsudku okresného súdu, v dôsledku absencie riadneho vyjadrenia spôsobenia následku úmyselným zavinením (čo ani z vykonaných dôkazov nie je preukázané), od samého začiatku nevykazuje znaky trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona.

Prípadné úvahy o tom, že obvinená by mohla svojim konaním naplniť znaky skutkovej podstaty podľa § 238 Trestného zákona neprichádzajú do úvahy, pretože tento trestný čin môže byť spáchaný len z nedbanlivosti, pričom nedbanlivostné musí byť nielen konanie, ale aj spôsobenie následku.

Najvyšší súd dospel k záveru, že bol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, nakoľko súdy nižších stupňov nesprávne ustálili a následne i nesprávne právne posúdili zistený skutok. Bude úlohou krajského súdu vyhodnotiť či znenie skutkovej vety v rozsudku okresného súdu je vôbec trestným činom, resp., či s prípadnou úpravou skutku by tento mohol zodpovedať inému trestnému činu, než pre ktorý bola obvinená J. uznaná za vinnú.

Vo vzťahu k ďalším dovolacím námietkam obvinenej najvyšší súd uvádza, že v dôsledku zrušenia napadnutého uznesenia nastal vo vzťahu k obvinenej F. J.A. stav neprávoplatne skončenej veci, a preto bude v rámci ďalšieho konania úlohou krajského súdu sa s týmito vysporiadať a reagovať na všetky argumenty obvinenej prednesené aj v dovolaní, ku ktorým sa najvyšší súd z dôvodu zdržanlivosti a sebaobmedzenia v právoplatne neskončenej veci nevyjadroval.

S ohľadom na vyššie uvedené rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.